

Tekst 2

Regel 2-4 **Qua** t/m **civitatem**

Deze zin bevat een tegenstelling die vergelijkbaar is met een tegenstelling in het vervolg (t/m **iniustum** regel 7).

- 2p 15 Leg dit uit. Ga in je antwoord in op beide tegenstellingen.

Regel 4 **a bonis auctoribus sic scriptum**

Ook in het vervolg maakt Cicero duidelijk dat hij zich baseert op anderen.

- 1p 16 Citeer uit de regels 10-16 (**Qui** t/m **committebat**) het Latijnse tekstelement waaruit dat blijkt.

Regel 6-8 **eundem** t/m **miserrimum**

- 2p 17 Leg uit dat de inhoud van deze zin goed past bij de boodschap die Cicero in de *Tusculanae disputationes* wil overbrengen. Baseer je antwoord op de achtergronden van de teksten die je voor dit examen gelezen hebt. Ga in op zowel de strekking van de regels 6-8 (**eundem** t/m **miserrimum**) als de boodschap van de *Tusculanae disputationes*.

Regel 13 **eorum**

- 2p 18 Citeer uit de regels 11-16 (**abundaretque** t/m **committebat**) de drie niet direct opeenvolgende Latijnse woorden waarnaar **eorum** verwijst.

Regel 1-16 **Duodequadraginta** t/m **committebat**

De Romeinse schrijver Sallustius beschrijft de samenzweerder Catilina als volgt:

“Catilina stamde uit een adellijke familie. Psychisch en fysiek stond hij erg sterk, maar zijn karakter was boosaardig en verdorven.”

- 2p 19 a. Citeer uit de regels 4-8 (**Atqui** t/m **miserrimum**) het Latijnse tekstelement dat inhoudelijk vergelijkbaar is met ‘zijn karakter was boosaardig en verdorven’ uit bovenstaand citaat.
b. Citeer uit bovenstaand citaat het Nederlandse tekstelement dat inhoudelijk vergelijkbaar is met **honesto loco natus** (regel 10).

In de regels 10-18 (**Qui** t/m **docuit**) beschrijft Cicero de ongelukkige toestand waarin Dionysius verkeert met een metafoor.

- 1p 20 Beschrijf deze metafoor in eigen woorden.

Regel 20 **ipsis**

- 1p 21 Leg uit dat Cicero met het woord **ipsis** de paranoia van Dionysius benadrukt.

Regel 19 **tondebant** en regel 20 **removit**

- 2p 22 Verklaar de afwisseling in tijd van deze twee werkwoordsvormen en ga daarbij in op de inhoud van de tekst.

De regels 28-29 (**Atque** t/m **dicitur**) zijn in tegenspraak met de regels 10-13 (**Qui** t/m **nemini**).

1p 23 Leg dit uit. Ga in je antwoord in op beide passages.

Regel 31 **alterum** en regel 32 **alterum**

- 2p 24 a. Citeer het Latijnse tekstelement uit de regels 28-30 (**Atque** t/m **dixisset**) waarnaar **alterum** in regel 31 verwijst.
b. Citeer het Latijnse woord uit de regels 28-30 (**Atque** t/m **dixisset**) waarnaar **alterum** in regel 32 verwijst.

Regel 34-36 **Sic** t/m **repugnandum**

De specifieke situatie van Dionysius die in het voorafgaande is beschreven, wordt in de regels 34-36 (**Sic** t/m **repugnandum**) veralgemeniseerd.

- 2p 25 Citeer twee niet direct opeenvolgende Latijnse woorden uit de regels 34-36 (**Sic** t/m **repugnandum**) waaruit de veralgemenisering blijkt.

Algemeen

In een recensie van een boek over de Stoa staat het volgende:
“Het is fijn om stoïcijn te zijn.”

- 1p 26 Beredeneer waarom iemand het fijn zou vinden stoïcijn te zijn. Baseer je antwoord op de teksten en de achtergronden van de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.

Tekst 3

Bestudeer de inleiding en de aantekeningen bij Tekst 3.

- 38p Vertaal de regels 1 t/m 12 in het Nederlands.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.